

גמ"ר 6976/04/20 - מדינת ישראל נגד רוסלן ספרוב

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד

גמ"ר 6976-04-20 פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש נ' ספרוב

בפני	כבוד השופטת הגר אזולאי אדרי
המאשימה:	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם:	רוסלן ספרוב

החלטה

בפניי בקשת הנאשם להורות למאשימה להימנע מביצוע השלמת חקירה.

העובדות הצריכות לעניין:

1. ביום 19.4.20 הוגש כתב האישום נשוא ההליך דנן המייחס לנאשם, בין היתר, גרימת מוות בנהיגה רשלנית (2 עבירות).
2. ביום 23.6.20 ביקשה המאשימה לתקן את כתב האישום תוך הוספת עד תביעה מטעמה - ד"ר זייצב מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית, שחוות דעתו התקבלה אצל המאשימה לאחר הגשת כתב האישום. הנאשם הסכים לתיקון כאמור בכפוף לחקירתו הנגדית של ד"ר זייצב.
3. ביום 25.6.20, הודיע הנאשם כי הוא מוותר על חקירתו הנגדית של ד"ר זייצב וכי הוא מסכים להגשת חוות הדעת שערך. ביום 26.11.20 הוגשה חוות הדעת כאמור.
4. ביום 15.6.21 הודיעה המאשימה כי בעקבות קבלת חוות דעת ההגנה שנמסרה לידיה (וטרם הוגשה לתיק בית המשפט), המאשימה שלחה בקשה, באישור פרקליט המחוז, להשלמת חוות הדעת שנערכה על ידי ד"ר זייצב (וכן לקבלת תיק העבודה הקשור אליה) ולהתייחסות לחוות הדעת מאת מומחה ההגנה. עוד הודיעה המאשימה כי נראה שלאחר שתתקבל התייחסותו של ד"ר זייצב, תתבקש גם עדותו.
5. ביום 23.6.21 הוגשה תגובת הנאשם העומדת בבסיסה של החלטה זו, במסגרתה מתנגד הנאשם לביצוע "השלמת החקירה".

טענות הצדדים:

6. הנאשם טוען כי התנאים לביצוע "השלמת חקירה", כפי שנקבעו בהנחיה מס' 6.11 להנחיות פרקליט המדינה - השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום (להלן: "**הנחיית פרקליט המדינה**"), אינה מתקיימים במקרה דנן.
7. עוד טוען הנאשם כי אין המדובר ב"השלמת חקירה" אלא בניסיון להגיש ראיות הזמה במקום בו המאשימה מנועה מלעשות כן. לשיטתו, ניתן ללמוד על כך מעיתוי ביצוע הפעולות - לאחר שנשמעו עדי התביעה הרלוונטיים לעניין זה ולאחר קבלת חוות דעת המומחה מטעם ההגנה.

עמוד 1

8. בהקשר זה מוסיף הנאשם וטוען כי ראיות הזמה ניתן להגיש רק לגבי טענה מפתיעה של הנאשם שהועלתה לראשונה במסגרת הגנתו ולא הייתה ידוע עד אז למאשימה. זאת, כאשר לשיטתו, טענת ההגנה לפיה מותו של מר ציון פרץ ז"ל (להלן: "**המנוח**") לא נגרם כתוצאה מהתאונה הייתה ידוע למאשימה מראש.
9. כמו כן, הנאשם טוען כי מכיוון שהשלמת החקירה תיעשה לאחר חשיפת קו ההגנה שלו, הרי שזכותו להליך הוגן נפגעת ואיזון הכוחות בין התביעה להגנה יופר.
10. המאשימה טוענת כי מסורה לה הסמכות להורות על ביצוע השלמת חקירה בנסיבות העניין וכי הדבר נעשה בהוראת מ"מ פרקליט המחוז ובאישור פרקליט המחוז.
11. המאשימה מפנה לכך שבמהלך החקירה בוצעה למנוח, במכון לרפואה משפטית, בדיקה חיצונית ובדיקת CT, אך לא נערכה נתיחה מכיוון שסיבת המוות הייתה ברורה. לשיטתה, מחוות דעת המומחה מטעם ההגנה (שכאמור טרם הוגשה לתיק בית המשפט) עולה כי "לא ניתן לשלול שמותו של המנוח הנ"ל נגרם עקב מחלות רקע מהן סבל ולא כתוצאה מהתאונה, קרי, ניתוק קשר סיבתי עובדתי בין התאונה למוות". במצב דברים זה, המאשימה סבורה כי מן הראוי שחוות דעת המומחה מטעם ההגנה תיבחן על ידי המומחה מטעמה בטרם תסתיים פרשת התביעה. לשיטתה, לא יהיה זה נכון לחכות לשלב בו ניתן יהיה לבקש להביא עדויות הזמה שעה שהצורך בראיה הנוספת נוצר עוד במהלך פרשת התביעה.
12. לאור האמור, המאשימה סבורה כי השלמת החקירה עומדת בקריטריונים שנקבעו בהנחיית פרקליט המדינה שכן מדובר בנושא מהותי והשלמת החקירה חיונית לביורר האמת.

דין והכרעה:

13. ככלל, חקירה משטרתית מסתיימת בטרם הגשת כתב האישום. כלל זה נועד לאפשר לנאשם להכין את הגנתו כראוי, כשחומר החקירה מתוחם ומצוי בידו במלואו. אולם, ככל כלל, גם לכלל זה קיימים חריגים ולעתים תתאפשר השלמת חקירה גם לאחר הגשת כתב האישום (ראו לעניין זה בש"פ 1270/14 **זוהר ששון נ' מדינת ישראל** (20.3.14)). כך לדוגמה קובע סעיף 61 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החוק**"):

"הועבר חומר החקירה כאמור בסעיף 60, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או תובע להורות למשטרה להוסיף לחקור, אם מצא שיש צורך בכך לשם החלטה בדבר העמדה לדין או לשם ניהול יעיל של המשפט".

14. מטרתה של השלמת החקירה לאחר הגשת כתב אישום היא להגיע למיצוי חקר האמת. הנחיית פרקליט המדינה נועדה להתוות את השיקולים לביצוע השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום ואת אופן ביצועה.
15. ודוק, השלמת החקירה לאחר הגשת כתב אישום הינה במסכות התביעה, על פי החלטת הגורם המוסמך (ראו סעיף 17 להנחיית פרקליט המדינה). זאת, כאשר בנסיבות חריגות רשאי הגורם המוסמך, לפי שיקול דעתו, לייצע את בית המשפט בדבר כוונת התביעה להורות על ביצוע השלמת החקירה (ראו סעיף 18 להנחיית פרקליט המדינה).
16. כך או כך, בסעיף 7 להנחיית פרקליט המדינה נקבע, כי "החלטת הגורם המוסמך להורות על השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום יכול שתעשה מסיבות שונות, ובכלל זאת מקום בו התגלתה לתובע **עובדה או טענה חדשה**, שיש בה פוטנציאל להשפיע על תוצאות ההליך" (ההדגשה במקור). בהמשך הסעיף, מפורטים חמישה

מקרים העשויים להוות סיבה מוצדקת להשלמת חקירה. אולם, עוד קודם לכן מודגש כי "אין מדובר ברשימה סגורה".

17. בין חמשת המקרים כאמור לעיל, ניתן למצוא מקרה בו התעורר צורך מהותי לבחון טענה שעלתה לראשונה לאחר הגשת כתב אישום וכן מקרה בו במהלך ראיון עד עלו פרטים עובדתיים חדשים ומהותיים אשר מחייבים השלמת חקירה.

18. כמו כן, בסעיף 9 להנחיית פרקליט המדינה מפורטים הערכים והאינטרסים ביניהם יש לאזן במסגרת ההחלטה על השלמת חקירה להגשת כתב אישום. כך לדוגמה, חומרת העבירה בה מואשם הנאשם, מידת החיוניות של השלמת החקירה לבירור האמת ועיתוי השלמת החקירה ביחס לשלב בו מצוי ההליך בבית המשפט.

19. בענייננו, אני סבורה כי החלטת התביעה להורות על השלמת החקירה בדמות השלמת חוות הדעת של ד"ר זייצב תוך התייחסות לחוות דעת המומחה מטעם ההגנה היא החלטה סבירה ואיני מוצאת מקום להתערב בה.

20. אחת המחלוקות העיקריות בין הצדדים נוגעת לקשר הסיבתי שבין התאונה לבין מותו של המנוח וברי כי ההכרעה בשאלה זו היא מהותית ומשליכה באופן ישיר על תוצאות ההליך. הוזה אומר, ככל שלא יוכח כי מותו של המנוח נגרם כתוצאה מהתאונה, הרי שהנאשם יזוכה מהאשמה בגרימת מותו.

21. על מנת להכריע בשאלה זו, בית המשפט נדרש, בין היתר, לחוות דעת מומחים ומן הראוי כי חוות הדעת יתבססו על כלל המידע הרלוונטי. במסגרת חוות הדעת של ד"ר זייצב צוין, כי נערכה בדיקה גופנית של גופת המנוח וכי ככל שיתעורר צורך במסקנות העולות מהממצאים או בפרשנותם כמענה לשאלה פרטנית, יש לפנות בהתאם בשאלה ממוקדת. זאת, כאשר מטבע הדברים חוות הדעת אינה מתייחסת לעברו הרפואי של המנוח ולאפשרות (הנטענת על ידי ההגנה) שעבר זה הוא שהוביל למותו של המנוח (ולא התאונה).

22. אכן, לא מן הנמנע כי מדובר בעניין שניתן וצריך היה לבצע ולהעריך את נחיצותו עוד טרם הגשת כתב האישום (ואיני מוצאת צורך להכריע בשאלה זו). אולם, אני סבורה כי גם אם כך הדבר, מקרה זה הוא אחד מאותם מקרים חריגים המצדיק את ביצוע השלמת החקירה אף אם ניתן היה לעשות זאת עוד קודם. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ארנון איתן, בית המשפט לתעבורה בירושלים בגמ"ר 4184-06-18 **מדינת ישראל נ' דוד חמיאש** (7.12.19) (להלן: "**עניין חמיאש**");

"בנוסף לכך נקבע בהנחיה כי יינתן משקל לשאלה אם ניתן היה לבצע את פעולת החקירה טרם הגשת כתב האישום, וכן אם ניתן וצריך היה לבצע ולהעריך את נחיצותה של החקירה טרם הגשת כתב האישום, ולא התחדש דבר בהקשר זה. במצבים אלו ככלל נקבע, כי לא תבוצע השלמת חקירה אלא במקרים חריגים (סעיף 8). בהקשר זה מוכן אני לצאת מנקודת הנחה לפיה ניתן היה וצריך היה לבצע את פעולת החקירה קודם לכן ובטרם הגשת כתב האישום, ומכאן שהשלמת החקירה אינה עולה בקנה אחד עם הוראות ההנחיה, אלא שלשיקול זה מצטרפים מספר שיקולים נוספים בהם: חומרת העבירה, מורכבותה של הפעולה הנדרשת לביצוע, מידת חיוניותה של הפעולה הנדרשת לביצוע וכן השלב בו מצוי ההליך".

23. בענייננו, לא ניתן להתעלם מכך שמדובר בתיק שעניינו גרימת מוות ברשלנות (בו מתעוררת שאלת קשר סיבתי) ומכך שהשלמת חוות דעתו של ד"ר זייצב תוך התייחסות לחוות דעת המומחה מטעם ההגנה נדרשת על מנת שבפני בית המשפט תיפרש התמונה המלאה באופן שיתאפשר להגיע לחקר האמת, תוך מתן המשקל המתאים לכל ראיה.

24. כך גם לא ניתן להתעלם מהעובדה שחוות דעתו של ד"ר זייצב הוגשה בהסכמת הנאשם, תוך שהנאשם ויתר על

חקירה נגדית - דבר המלמד על הסכמה עם האמור בחוות הדעת.

25. לא זו אף זו, הרי שאנו מצויים עדיין בפרשת התביעה וככל שהנאשם יחפוץ בכך, הרי שעומדת לו הזכות לחקור את ד"ר זייצב הן על חוות הדעת (שהוגשה) והן על חוות הדעת המשלימה (לכשתוגש). זאת, כאשר בית המשפט המחוזי בבאר-שבע התיר השלמת חוות דעת מומחה אף לאחר שזה העיד בבית המשפט. לעניין זה ראו, תפ"ח 1130/09 **מדינת ישראל נ' סומך** (15.2.11), ביהמ"ש המחוזי באר שבע (להלן: "**עניין סומך**").

26. זאת ועוד, הרי שהשלמת חוות הדעת על ידי ד"ר זייצב, גוררת אחריה את הרשות לנאשם להשלים את חוות דעת המומחה מטעם ההגנה באופן שלא יפגע בזכותו להליך הוגן. יפים לעניין זה דברי בית המשפט **בעניין סומך**:

"אנו ערים לכך, שהעדת העד המומחה פעם נוספת עלולה לעורר את הצורך שהנאשם יסתייע במומחים נוספים, אך בנסיבות העניין נראה לנו, כי חשיפת האמת צריכה לעמוד לנגד עינינו, והיא המטה את הכף לטובת קבלת הבקשה, וזאת אף משלא מצאנו שקבלתה תגרום לעיוות דין, בהתחשב בכך שתתאפשר חקירה נגדית והגשת חוות דעת נגדיות וכן בשים לב לכך שעיקרי הדברים נשוא חוות הדעת המשלימה, נאמרו ע"י המומחה כבר בחקירה הנגדית".

27. בטרם סיום יצוין, כי אין נפקא מינה אם מדובר ב"ראיה נוספת" ("הזמה") שנועדה לסתור טענות העולות מראיות ההגנה והתובע לא יכול היה לצפותן מראש (לפי סעיף 165 לחוק) או שמא ב"ראיה משלימה" שהגשתה מתבקשת משיקולים של עשיית צדק (לפי סעיף 3 לחוק). די בכך שמדובר בראיה הדרושה לחקר האמת ובהקשר זה אין אלא להפנות לדברי בית המשפט העליון בע"פ 951/80 **קניר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(3) 505 (1981) לעניין תכליתו של ההליך הפלילי:

"הליך זה אינו תחרות או מאבק בין תובע לנאשם, אשר כל סטייה מכללי התחרות או המאבק יש בה כדי להכריז על המנצח. ההליך הפלילי הוא מסגרת דינים, הבאים להגשים את המשפט הפלילי, דהיינו, לקבוע חפות או אשמה. לשם כך על ההליך הפלילי לחשוף את האמת, וזו מטרתו העיקרית. כמובן, עמידה על כללים וחשיפת האמת אינן שתי משימות נוגדות. נהפוך הוא: **הכללים באים לקבוע סטנדרט של ניהול משפט, אשר-על-פי ניסיון החיים - יש בו כדי להביא לחשיפת האמת**, ובכך תואמות שתי משימות אלה. עם זאת, **יש ועמידה פורמלית על סדר הכללים בעניין מיוחד יהיה בה כדי לגרום לעיוות דין, אם בדרך של הרשעת החף מפשע ואם בדרך של זיכוי הנאשם. בנסיבות אלה יש לשאוף לכך, כי הכללים עצמם ייתנו לבית המשפט סמכות ושיקול-דעת לעשות צדק**" (ההדגשות אינן במקור, ה.א.א.).

28. **לאור כל האמור לעיל, בקשת הנאשם להורות למאשימה להימנע מביצוע השלמת החקירה נדחית.**

29. המאשימה תודיע בתוך 5 ימים האם הושלמה מלאכת עריכת חוות הדעת המשלימה של ד"ר זייצב (וככל שהתשובה שלילית - מה הצפי לכך).

30. למען הסר ספק, המאשימה נדרשת להעביר את חוות הדעת המשלימה לעיון הנאשם, באמצעות בא כוחו, מיד עם קבלתה. הוראות לעניין זימונו של ד"ר זייצב לעדות (ככל שהדבר יתבקש על ידי הנאשם) תינתנה בהמשך.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ז תשרי תשפ"ב, 03 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.

